

Digital Generations

ОБЩАНАЛИЗ НА ДВА ВЪПРОСНИКА:

1. Въздействието на социалната изолация
сред възрастните хора
2. Комуникационни и творчески потребности
на възрастните хора

Център за развитие на Сърцето на Словения - Словения
(Development centre of the Heart of Slovenia – Slovenia)

Информация за проекта

Акроним: DG

Заглавие на проекта: Дигитални поколения (Digital Generations)

Финансираща програма: Еразъм+ KA220-ADU – Стратегически партньорства в областта на образованието за възрастни (Erasmus+ KA220-ADU - Cooperation partnerships in adult education)

Номер на проекта: 2021-1-SI01-KA220-ADU-000035182

Уебсайт на проекта: <https://digitalgenerationsproject.eu/>

Информация за документа

Номер на резултата от проекта: 1

Име на резултата от проекта: Изследване на състоянието

Заглавие на документа: ОБЩ АНАЛИЗ НА ДВА ВЪПРОСНИКА:

1. Въздействието на социалната изолация сред възрастните хора
2. Комуникационни и творчески потребности на възрастните хора

Вид на документа: публикации

Автор(и): Център за развитие на Сърцето на Словения / Razvojni center Srca Slovenije / Development Centre of the Heart of Slovenia

Ниво на достъпност: Публична

Лицензи:

История на документа

Версия	Дата	Описание	Статус
	15.6.2022		ОКОНЧАТЕЛЕН

Съдържание

Информация за проекта	2
Информация за документа	2
История на документа	2
Въведение	4
1. Анализ на въпросник " Въздействието на социалната изолация сред възрастните хора"	6
1.1 Резюме	6
1.2 Респонденти участващи в изследването	7
1.3 Колко често възрастните хора общуват с техните близки (преди/по време/след Ковид - 19)	8
1.4 Въздействието на социалната изолация върху възрастните хора (особено през последните 2 години поради Ковид - 19)	8
1.5 Най-често срещаните отрицателни въздействия на социалната изолация сред възрастните хора и какви са причините, които могат да доведат до социална изолация и самота	9
1.6 Решения на предизвикателството на социалната изолация сред възрастните хора	9
1.7 Действия на нашите респонденти, за да се опитат да разрешат предизвикателството на социалната изолация сред възрастните хора в тяхната мрежа/институция	10
2. Анализ на въпросник "Комуникационни и творчески потребности на възрастните хора"	12
2.1 Резюме	12
2.2 Респонденти участващи в изследването	13
2.3 Комуникативни и творчески потребности	14
2.4 Интернет и дигитални умения	14
2.5 Използване на цифрови технологии от възрастните хора	15
2.6 Чувството на самота, изразено от възрастни хора	16
3. ПРИЛОЖЕНИЯ	18

Въведение

През последните две години нашето възрастно население се сблъска с една от най-трудните ситуации. Тъй като са изложени на висок риск, им беше казано да се самоизолират по време на пандемията от Covid-19 и бяха обявени извънредни мерки и карантина. Добре известно е, че социалната изолация сред възрастните хора е „сериозен проблем за общественото здраве“, поради повишеният риск от сърдечно-съдови, автоимунни, неврокогнитивни и психични проблеми. Социалната изолация излага възрастните хора на по-голям риск от депресия и тревожност. Тези, които нямат близки, семейства или приятели и разчитат на подкрепата на доброволчески услуги или социални грижи, са изложени на допълнителен риск, заедно с тези, които вече са самотни и изолирани.

Covid-19 силно подчерта значението на цифровите технологии за съществуването на хората. Онлайн технологиите играят решаваща роля и трябва да бъдат използвани, за да осигурят мрежи за социална подкрепа и чувство за принадлежност. Хората трябваше да се приспособят към ситуацията и да общуват с другите онлайн, използвайки своята креативност. Почти всичко беше онлайн, като концерти и свързване, комуникация с роднини и приятели чрез видеоконференции.

Докато по-младото поколение има необходимите умения да бъде креативно, когато използва дигитални инструменти, възрастните хора нямат тази възможност. Те са изправени пред липса на знания и умения, за да могат да общуват чрез технологиите.

Целта на Проект Digital Generations е да анализира ситуацията на изолация на възрастните хора в страните партньори и да създаде рамка за това какви дигитални умения вече имат възрастните хора и какви са нуждите на тази уязвима целева група.

Целта на този анализ е:

- Да се анализират уменията, които са необходими на целевата група (хора, които са се пенсионирали и са над 65 години), да се създаде рамка за оценка на дигиталните умения, които лицата от целевата група притежават.
- Да се анализира въздействието на изолацията върху по-възрастното население.

Иновативният аспект на този анализ е, че той не само анализира нуждите на пенсионерите граждани, но също така предлага оценка, която ще позволи на обучителите на възрастни и социалните работници да измерват нивото на дигиталните умения, които пенсионерите имат. По този начин ще получим устойчив инструмент, който може да измерва нивото на знания за цифровите умения на възрастните хора в бъдеще и в същото време този инструмент ще позволи на обучителите и социалните работници да знаят какво ниво на знания имат възрастните хора и от там ще се опитат да надградят знанията си. Те ще могат да се съсредоточат върху специфични нужди, които възрастните имат.

За постигане на нашата цел бяха изготвени два различни въпросника.

1. Първият е за асоциации на възрастни хора, болногледачи, частни институции за социална солидарност, асоциации, работещи с цел подпомагане на пенсионирани хора, социални институции и за други, които работят с възрастни хора и познават тяхното положение. Асоциациите на възрастните дадоха мнения относно въздействието на изолацията върху по-възрастното население, защото те са тези, които са прекарвали по-дълъг период на изолация с по-възрастните граждани и знаят точно как им се е отразило това и как са се опитали да намалят това влияние в техните организации. Всеки партньор е получил отговорите на поне 10 организации/институции.
2. Вторият въпросник беше за възрастните хора, които трябваше да отговорят на въпроси относно техните познания за цифрови инструменти и умения и какви творчески нужди имат. Всеки партньор е събрал отговорите от поне 10 възрастни хора.

Резултатите от изследването ще бъдат използвани като основа за прилагане на дейности за обучение на възрастните хора в ИКТ умения, за по-добро разбиране на нуждите на тази уязвима целева група и за повишаване на осведомеността относно проблемите на психичното здраве, които възникват от изолацията сред по-възрастното население.

1. Анализ на въпросник " Въздействието на социалната изолация сред възрастните хора"

1.1 Резюме

Този въпросник беше разпространен сред асоциациите на възрастни хора, болногледачи, частните институции за социална солидарност, асоциациите, работещи с цел подпомагане на пенсионирани хора, социалните институции и други, които работят с възрастни хора и познават тяхното положение.

След съвместния анализ стигнахме до някои общи заключения, но анализът, който е направен във всяка от страните, ще бъде по-актуален за по-нататъшна работа. Резултатите по държави се различават леко, но все пак получихме рамка от най-често срещаните отговори, въз основа на която можем да формулираме изводите, които ще бъдат подчертани в следващия текст.

Повечето от участниците в изследването са с голям опит в областта на благосъстоянието на възрастните хора. Участниците са заети в различни области като асоциации на възрастни хора, обществени и частни институции за социална солидарност, домове за възрастни хора, здравни центрове и институции, които предоставят психологическа помощ на възрастни хора и работят в различни професии.

Чрез проучване установихме, че пандемията от Covid-19 не е повлияла драстично на контактите на възрастните хора с техните близки. Имаше малки колебания в честотата на контактите по време на епидемията, но като цяло броят на по-честите контакти (повече от два пъти седмично) дори нарасна по време на пандемията и остана висок и след нея.

Участниците като цяло са съгласни, че изолацията сред възрастните хора може да доведе до здравословни проблеми и има сериозни последици за дълголетието, здравето и благосъстоянието.

Социалната изолация има най-голямо въздействие сред тези възрастни хора, които живеят сами и особено върху тези възрастни хора, които не общуват редовно с приятели и роднини в сравнение с тези, които го правят.

Повечето участници оценяват, че недостъпността на цифровите технологии и липсата на цифрови умения увеличават самотата на възрастните хора.

Няколко причини могат да доведат до социална изолация и според участниците най-честите причини са неадекватни транспортни възможности, недостъпност до цифрови технологии, липса на социално-икономически ресурси и маргинализация.

Най-подходящите решения за справяне със социалната изолация според мнението на участниците са мотивиране на възрастните хора да бъдат активни в онлайн събития, насърчаване на дейности между поколенията и информиране на възрастните за различните местни (неклинични) източници на подкрепа и консултиране, които те могат да получат.

Също така получихме представа за няколко действия, които участниците са предприели, за да се справят с предизвикателствата на социалната изолация сред възрастните хора, които са изброени по-долу в този текст.

1.2 Респонденти участващи в изследването

Повечето от нашите респонденти имат голям опит в областта на благосъстоянието на възрастните хора. Мнозинството (43%) работят в тази област повече от 10 години. 12% от анкетираните работят с възрастни хора над 5 години, 24% от тях между 3-5 години и 21% от тях по-малко от 3 години. Общият профил на участниците във въпросника, професионално работещи с възрастни хора, е с голям опит. По-голямата част от респондентите работят в областта на благосъстоянието на възрастните повече от 3 години.

Имаме участници, отговарящи от името на организации като асоциации на възрастни хора, обществени и частни институции за социална солидарност, домове за възрастни хора, здравни центрове и институции, които предоставят психологическа помощ на възрастни хора.

Респондентите са представители на различни професии като болногледач, терапевт, съветник/психотерапевт, ерготерапевт, социален работник, социален педагог, социокултурен аниматор, център за когнитивна стимулация, съветник, техник за социална интервенция, асистент в клиника, психолог, невропсихолог, геронтолог или те представляват управленски персонал или ръководител на бизнес единица.

1.3 Колко често възрастните хора общуват с техните близки (преди/по време/след Ковид - 19)

Относно въпроса „Колко често възрастните хора общуват с близките си в различни периоди (преди/по време/след Ковид - 19)?“ разликите между различните периоди не са много големи.

Повечето респонденти смятат, че възрастните хора са се свързвали с роднините си повече от два пъти седмично (**41,6% преди епидемията от Ковид - 19, /43,4% по време на епидемията и /44% след нея**). Някои респонденти смятат, че възрастните хора са контактували с роднините си два пъти седмично (**21,4% преди, 27,2% по време и 18,8% след епидемията от Ковид -19**) или поне веднъж седмично (**16,2% преди епидемията от Ковид -19, 14,2% по време на епидемията и 24,4% след това**). Малък брой респонденти казват, че възрастните хора са се свързвали с роднините си веднъж или два пъти месечно или рядко.

Чрез проучване установихме, че пандемията от Ковид -19 не е повлияла драстично на контактите на възрастните хора с техните близки. По време на пандемията имаше лек спад на контактите до веднъж седмично, но след пандемията от коронавирус броят им отново се увеличи. Броят на по-честите контакти (повече от два пъти седмично) дори нарасна по време на пандемията и остана висок дори и след нея.

1.4 Въздействието на социалната изолация върху възрастните хора (особено през последните 2 години поради Ковид - 19)

Анкетираните, като цяло са съгласни, че изолацията сред възрастните хора може да доведе до здравословни проблеми. Повечето респонденти смятат, че социалната изолация оказва влияние върху чувството за малоценност, самота и депресия сред възрастните хора.

По-голямата част от анкетираните смятат, че е напълно вярно, че социалната изолация има сериозни последици за дълголетието, здравето и благосъстоянието. Той е повлиял на когнитивните функции на възрастните хора и е повлиял отрицателно на психическото и физическото им здраве.

Анкетираните вярват, че социалната изолация има най-голямо въздействие сред възрастните хора, които живеят сами, докато сред тези, които живеят в институции, те не понасят толкова тежко въздействието на социалната изолация.

Има по-силно отрицателно въздействие върху здравето на възрастните хора, които не общуват редовно с приятели и роднини, в сравнение с тези, които го правят.

Повечето респонденти смятат, че недостъпността на цифровите технологии и липсата на цифрови умения увеличават самотата на възрастните хора.

1.5 Най-често срещаните отрицателни въздействия на социалната изолация сред възрастните хора и какви са причините, които могат да доведат до социална изолация и самота

Най-честите негативни въздействия, които са разгледани от респондентите, са: увеличаване на самотата, намаляване на качеството на живот, инсулт и диабет.

На въпроса какви са причините, които могат да доведат до социална изолация и самота, респондентите оценяват, че най-честите причини са неадекватни транспортни възможности, недостъпност до цифрови технологии, липса на социално-икономически ресурси и маргинализация. Другите значими причини според нашите респонденти са също животът в отдалечени места и лошите жилищни условия.

1.6 Решения на предизвикателството на социалната изолация сред възрастните хора

Анкетираните класираха различни възможни решения за справяне със социалната изолация. Най-подходящите решения според мнението на анкетираните са:

- Да се мотивират възрастните хора да бъдат активни в он-лайн мероприятия;
- Окуражаване на дейностите между поколенията;

- Обучение на възрастните в он-лайн творчество;
- Възрастните да бъдат информирани за различните местни (не медицински) източници на подкрепа и съдействие;
- Стратегии на ниво общност: Стратегии от различни области могат да допринесат за намаляване на самотата и социалната изолация на възрастните хора на ниво общност.

1.7 Действия на нашите респонденти за да се опитат да разрешат предизвикателството на социалната изолация сред възрастните хора в тяхната мрежа/институция

Действията, предприети от нашите респонденти бяха:

- Внедряване на цифрови иновации и по-широко използване на цифрови технологии и инструменти (видео разговори, използване на социални мрежи, обучение за използване на смартфони и таблети, онлайн обучение, участие в онлайн дейности);
- По-голяма ангажираност на служителите и по-индивидуално отношение към възрастните хора;
- Осъществяване на безплатно психологическо консултиране и по телефон и скайп за тези, които не можаха да присъстват на личното консултиране;
- Обширно активиране на доброволци (разговори и събирания между поколенията, писане на писма до възрастни хора, разходки с възрастни хора, извършване на ежедневни дейности вместо възрастни хора като посещение на пощата, пазаруване, уреждане на официални въпроси);
- Насърчаване на възрастни хора, предоставяне на емоционална подкрепа, желание за разговор с тях;
- Насърчаване на социализацията в терапиите чрез посредничеството на методите за първична превенция на хигиена и безопасност, лично и чрез използването на мобилни телефони;
- Създаване на план за предотвратяване на самотата;
- Чрез съдействие по телефона, онлайн комуникации и услуга за домашна помощ;

- С тези, които имат прилично когнитивно ниво, което ги насърчава да общуват по телефона и развиват мрежи за действие на местната общност;
- Помощ по телефона и обучение по ИКТ чрез превенция;
- По време на Ковид-19 центърът трябваше да затвори поради националните разпоредби, но няколко наръчници бяха изпратени на потребителите;
- В дневните центрове досега те работиха много върху социалната и емоционална част, насърчавайки връзките между потребителите и подобрявайки тяхното самочувствие;
- Видеоконференции с роднини, дейности за свободното време, психологическа подкрепа.

2. Анализ на въпросник "Комуникационни и творчески потребности на възрастните хора"

2.1 Резюме

Този въпросник беше разпространен сред възрастните хора, за да отговори на въпроси относно техните знания за дигиталните инструменти и умения и какви творчески нужди имат. Всеки партньор анкетира поне 10 възрастни хора.

Също така, за този въпросник, анализът, който е направен във всяка от страните партньори, ще бъде по-подходящ за по-нататъшна работа, тъй като резултатите варират леко в различните държави. Затова ще се опитаме да адаптираме последващите дейности към резултатите във всяка от страните партньори. В следващия текст ще представим тези точки, които са най-често срещани или най-силно подчертани от участниците.

По-голямата част от респондентите, участвали в това изследване, са жени. Повечето участници са на възраст между 65-75 години. Образованието на респондентите е разнообразно. Имаме всички степени на образование, като най-малък е броят на лицата с незавършено основно образование, а най-голям е броят на лицата с професионално или висше образование. Процентът на всички нива на образование обаче е много близък, така че не можем да кажем, че едно ниво се откроява.

Голяма част от анкетиранияте живеят сами или по двойки и повечето от тях са обитатели на градската среда. Като процент, много малко респонденти използват услуги за възрастни хора, защото не се нуждаят от този тип услуги и няколко от респондентите заявяват, че такива услуги не са достъпни за тях.

Във всички страни партньори, където е проведено проучването, значителното мнозинство от възрастните хора заявяват, че комуникират или желаят да общуват с повече от 5 души, например приятели или роднини или поне 2-5 души.

Изключително окуражаващо е да се установи, че възрастните хора, които са участвали в изследването, обикновено общуват с приятелите и семейството си всеки ден или поне всяка седмица. Само няколко възрастни заявяват, че общуват със семейството и приятелите си веднъж месечно или рядко.

Можем да заключим от това изследване, че по-голямата част от респондентите имат много малко дигитални умения, за които е трудно да

използват интернет ефективно и като цяло почти всички респонденти нямат напреднали познания за интернет и дигитални умения. От данните можем да заключим, че повечето участници са наясно с предимствата на дигиталната комуникация, но има и липса на компетенции и увереност.

Най-използваното умно устройство сред възрастните хора е смартфонът. Повечето от анкетиранияте го използват всеки ден или поне всеки месец, те също използват от време на време компютър / лаптоп, докато таблетът е най-малко използван сред възрастните хора.

Голяма част от анкетиранияте смятат използването на цифрови инструменти за важно или много важно. Що се отнася до използването на технологични устройства, повечето от участниците използват своите технологични устройства, за да сърфират в интернет и да проверяват имейлите си.

По отношение на пречките, които срещат възрастните хора при използването на новите технологии, повечето от анкетиранияте посочват липсата на знания и умения като основна пречка.

Значително мнозинство от респондентите не декларират драстични чувства на самота. Някои от нашите респонденти обаче понякога чувстват, че социалните им взаимоотношения са повърхностни, липсва им приятелство и чувстват липса на компания. Понякога дискомфорта се появяват сред възрастните хора, но тези чувства не се появяват много често.

2.2 Респонденти участващи в изследването

Анкетиранияте във въпросника на Проект Digital Generations представляват **63,8%** жени и **36,2%** мъже. Следователно по-голямата част от анкетиранияте са жени.

По възрастова група най-много респонденти (**67%**) са на възраст 65 – 75 години, **24,2%** са на възраст 75-85 години. Само **9%** от анкетиранияте са на възраст над 85 години.

Образованието на респондентите е разнообразно. Имаме **3,6%** от анкетиранияте с незавършено основно образование и **19%** със завършено основно образование, **15,6%** от анкетиранияте са с професионално образование, **10,4%** с четиригодишно професионално, професионално или общо образование, **13,2%** с полу-висше образование, **23,6%** с висше и **14,4%** с магистърска степен, специализация или докторска степен.

Що се отнася до жизнената ситуация, повечето от респондентите живеят сами (**41%**), останалите живеят в двойка (**35%**), със семействата си (**15,5%**) или в институция за социални грижи (**7,6%**).

Повечето от анкетираните - **67%** са жители на градската среда, въпреки че **33%** от анкетираните в момента живеят в селските райони.

На въпроса „Включени ли сте като получател на някакви местни услуги за възрастни хора?“ огромното мнозинство от анкетираните заявяват, че нямат нужда от този вид услуга. Само няколко респонденти използват услугата за доставка на храна или участват в организирани упражнения за възрастни хора и домашни грижи. Като процент много малко респонденти използват услуги за възрастни хора, а **11,4%** от респондентите заявяват, че такива услуги не са достъпни за тях.

2.3 Комуникативни и творчески потребности

Във всички страни партньори, където е проведено проучването, значителното мнозинство от възрастните хора заявяват, че комуникират или желаят да общуват с повече от 5 души, например приятели или роднини, или поне 2-5 души.

Изключително окуражаващо е да се установи, че възрастните хора, които са участвали в изследването, обикновено общуват с приятелите и семейството си всеки ден или поне всяка седмица. Само няколко възрастни заявяват, че общуват със семейството и приятелите си веднъж месечно или рядко.

2.4 Интернет и дигитални умения

Можем да заключим от това изследване, че мнозинството от респондентите имат много ниско ниво на дигитални умения и им е трудно да използват интернет ефективно.

Най-често срещаните умения, които притежават, са:

- Знаят как да използват интернет за да намерят различна информация;
- Знаят как да отворят нов прозорец в браузера;

- Знаят как да използват приложения за съобщения и обаждания;
- Знаят каква информация могат и каква не трябва да споделят онлайн.

По-малко респонденти са сигурни, че са квалифицирани в създаването на имейл акаунт и използването му, за да се свързват с други, и не знаят точно как да използват текстов редактор или как да изтеглят/запазят снимка, която са намерили онлайн.

Като цяло почти всички респонденти нямат задълбочени познания за интернет и цифрови умения. Много от тях не знаят как да споделят съдържание, което са създали с приятели, и как да създадат нещо ново от съществуващи онлайн изображения, музика или видео. Те не биха се чувствали уверени, ако пуснат видео съдържание, което са създали онлайн.

Въпреки, че повечето от респондентите, според съобщенията, предпочитат да общуват лично със своите приятели и роднини, те са съгласни, че онлайн комуникацията е много полезен и важен инструмент, който помага за предотвратяване на изолацията и че онлайн комуникацията подобрява социалната свързаност и сплотява хората. Много респонденти заявяват, че нямат достатъчно умения за дигитална комуникация, просто от време на време общуват онлайн със своите приятели и роднини и смятат, че имат определени ограничения, за да могат да комуникират онлайн.

Анкетираните не са напълно сигурни дали желаят да присъстват на онлайн събития и да участват активно и не са сигурни дали искат да се научат как да бъдат креативни онлайн.

От данните можем да заключим, че повечето участници са наясно с предимствата на дигиталната комуникация, но има и липса на компетенции, увереност и не са напълно сигурни дали искат да се научат как да бъдат креативни онлайн.

2.5 Използване на цифрови технологии от възрастните хора

Най-използваното смарт устройство сред възрастните хора е смарт телефонът, повечето от анкетираните го използват всеки ден или поне всеки месец. Те също така понякога използват компютър / лаптоп, докато таблетът е най-рядко използван сред възрастните хора. От тези данни можем да заключим, че

смартфоните биха били най-доброто технологично устройство, което да се използва за обучителните дейности.

Имаме много изравнени резултати в използването на социалните мрежи. Можем да кажем, че някъде 50% от анкетираните не използват социални мрежи, докато останалите 50% използват социални мрежи поне 2-3 пъти седмично (от тях около 20% са възрастни хора, които използват социалните мрежи всеки ден).

Голяма част от респондентите смятат използването на цифрови инструменти за важно или много важно, докато малка част от респондентите заявяват, че използването на цифрови инструменти не е важно.

Що се отнася до използването на технологични устройства, повечето от респондентите използват своите технологични устройства, за да сърфират в интернет и да проверяват имейлите си. Доста възрастни хора използват технологични устройства и за комуникация чрез цифрови инструменти за видео чат и правене на снимки.

Малко респонденти използват технологични устройства за организиране на пътувания, игра на игри, онлайн пазаруване, достъп до електронни здравни услуги, измерване на здравословното им състояние и посещение на сайтове за възрастни хора.

По отношение на пречките, които срещат възрастните хора при използването на новите технологии, повечето от анкетираните посочват липсата на знания и умения като основна пречка. Второто най-често посочвано препятствие е липсата на мотивация и интерес. Следните уместни пречки, споменати от възрастните, също са: липса на адаптирана методология на преподаване, липса на подкрепа, липса на увереност и липса на компетентни обучители. Най-малко респонденти посочват като пречки финансови затруднения, липса на време и здравословни проблеми.

Що се отнася до приложенията, използвани от възрастните хора, те понякога използват имейл / лично управление (Gmail / Outlook) и приложения за незабавни онлайн съобщения (напр. Messenger, Viber, Facetime, WhatsApp). Платформи за онлайн комуникация (напр. ZOOM, Skype и т.н.), социални мрежи (напр. Facebook, Instagram, TikTok) и платформа за слушане и директно гледане в мрежата (напр. Youtube, Spotify, Netflix), онлайн игри, онлайн хазарт и Онлайн срещите (напр. Tinder и др.) се използват много рядко.

2.6 Чувство на самота, изразено от възрастните хора

Значително мнозинство от респондентите не декларират драстични чувства на самота. Повечето респонденти заявяват, че имат с кого да разговарят, понасят самотата, не са нещастни да вършат толкова много неща сами, не чувстват, че никой наистина не ги разбира и не се чувстват изоставени и изолирани от другите.

Радваме се, че възрастните също заявиха, че не се чувстват така, сякаш вече не са близки с никого, не се чувстват оттеглени и нещастни и не чувстват, че хората са около тях, но не и с тях.

Повечето от тях не чакат хората да им се обадят или да им пишат, умеят да се свързват и да общуват с околните, не им е трудно да се сприятеляват, имат към кого да се обърнат, интересите си и идеите се споделят от хората около тях и те не се чувстват сами или изключени от другите.

Някои от нашите респонденти обаче понякога чувстват, че социалните им взаимоотношения са повърхностни, липсва им приятелство и чувстват необходимост от компания. Понякога някои от изброените по-горе неудобства се появяват сред възрастните хора, но тези чувства не се появяват много често.

3. ПРИЛОЖЕНИЯ

Списък на приложенията:

- **Приложение 1: Въпросник #1: Въздействието на социалната изолация сред възрастните хора**
 - Приложение 1.1.: [Analysis of the questionnaire #1 – Slovenia](#)
 - Приложение 1.2.: [Analysis of the questionnaire #1 – Greece](#)
 - Приложение 1.3.: [Analysis of the questionnaire #1 – Bulgaria](#)
 - Приложение 1.4.: [Analysis of the questionnaire #1 – Spain](#)
 - Приложение 1.5.: [Analysis of the questionnaire #1 – France](#)

- **Приложение 2: Въпросник #2: Комуникационни и творчески потребности на възрастните хора**
 - Приложение 2.1.: [Analysis of the questionnaire #2 – Slovenia](#)
 - Приложение 2.2.: [Analysis of the questionnaire #2 – Greece](#)
 - Приложение 2.3.: [Analysis of the questionnaire #2 – Bulgaria](#)
 - Приложение 2.4.: [Analysis of the questionnaire #2 – Spain](#)
 - Приложение 2.5.: [Analysis of the questionnaire #2 – France](#)

DIGITAL GENERATIONS

Project Partners:

Defoin

Co-funded by
the European Union

Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче принадлежат изцяло на техния(ите) автор(и) и не отразяват непременно възгледите и мненията на Европейския съюз или на Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA). За тях не носи отговорност нито Европейският